

*Social- och arbetsmarknadsnämnd
Handläggare: Linda Billing*

Taxa för ansökan och tillsyn av tobakstillstånd

Förslag till beslut

Att Social- och arbetsmarknadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att fastställa tillägg och revidering av taxan: ”Ansöknings och tillsynsavgifter för alkohol, tobak och receptfria läkemedel” enligt upprättat förslag.

Ansökan om försäljningstillstånd tobak; 7 200 kronor
Ansökan om tillfälligt försäljningstillstånd; 5 600 kronor
Anmälan om ändrade ägar- eller bolagsförhållanden; 4 400 kronor
Anmälan om förändrat försäljningstillstånd; 2000 kronor
Tillsyn av försäljningstillstånd; 6000 kronor

Sammanfattning

Ärendet avser avgifter för ansökningar om tobakstillstånd och avgifter för tillsyn med anledning av en ny lag som träder i kraft 1 juli 2019. Den nya lagen innebär nya obligatoriska uppgifter för kommunen vad gäller att pröva tillstånd för försäljning av tobak samt ett utökat ansvar vad gäller tillsyn.

De nya reglerna om att den som säljer tobaksvaror måste ha tillstånd för sin försäljning gäller både för den som säljer tobak till konsumenter (detaljhandel) som den som ägnar sig åt annan försäljning av tobak (partihandel). Huvudsyftet med tillståndsplikten är att stävja den illegala handeln med tobaksprodukter och ligger även i linje med flera direktiv och rådsrekommendationer från EU liksom regeringens ANDT-strategi för perioden 2016-2020 där ett av målen är att tillgång till tobak ska minska (prop. 2017/18:156).

I den nya lagen är det kommunen som har ansvar för att lämna tillstånd för tobaksförsäljning och kommunen har enligt den nya lagen rätt ta ut avgift för uppgiften enligt de grunder som beslutas av kommunfullmäktige liksom rätt att ta ut skälig avgift för sin tillsyn. Avgifterna ska spegla kommunernas faktiska kostnader för hantering av tillståndsansökningar. Förvaltningen Social & Arbetsmarknad har med utgångspunkt från de faktiska kostnaderna

räknat ut ett förslag till taxa som finns i handlingarna. Revideringen av taxan föreslås börja gälla i samband med att lagen träder i kraft 1 juli 2019.

Ärendebeskrivning

Den nya lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter ersätter den tidigare tobakslagen (1993:581) och lagen om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare (2017:425) och beslutades av riksdagen 12 december 2018. Syftet med lagen är enligt § 1 att begränsa de hälsorisker och olägenheter som är förbundna med bruk av tobak och liknande produkter samt med exponering för rök från tobak och utsläpp från liknande produkter. Den nya lagen innebär nya obligatoriska uppgifter för kommunen vad gäller tillståndsprövning och ett utökat tillsynsansvar för tobak och träder i kraft 1 juli 2019.

De nya bestämmelserna om tillståndsprövning innebär att den som säljer tobaksvaror måste ha tillstånd för sin försäljning. Det gäller såväl för den som säljer tobak till konsumenter (detaljhandel) som den som ägnar sig åt annan försäljning av tobak (partihandel). Tillståndsplikten ersätter den nuvarande anmälningsplikten. Huvudsyftet med tillståndsplikten är att stävja den illegala handeln med tobaksprodukter och ligger i linje med flera direktiv och rådsrekommendationer från EU liksom med regeringens ANDT-strategi för perioden 2016-2020 där ett av målen är att tillgång till tobak ska minska (prop. 2017/18:156). Enligt den nya lagen är det kommunen som ska ansvara för att lämna tillstånd för tobaksförsäljning och ansvara för tillsynen.

Lagstöd för avgiftsuttag

När det gäller lagstöd för avgiftsuttag framgår följande i lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter.

8 kap 1 §

Kommunen får ta ut en avgift för prövningen av ansökan om försäljningstillstånd enligt 5 kap 1 § enligt de grunder som beslutats av kommunfullmäktige.

8 kap 2 §

En kommun får ta ut avgifter för sin tillsyn av den som bedriver tillståndspliktig försäljning enligt 5 kap 1 §.

Kommunens rätt att ta ut avgifter och nivån på avgifterna regleras i Kommunallagen

2 kap. 5 §

Kommuner och landsting får ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. För tjänster eller nyttigheter som de är skyldiga att tillhandahålla får dock avgifter endast tas ut om det följer av lag eller annan författning.

2 kap. 6 §

Kommuner och landsting får inte ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller.

Underlag för förslag på taxa

I förarbetet till lagen anser lagstiftaren att det föreslagna tillståndsförfarandet för tobaksförsäljning har klara beröringspunkter med det förfarande som gäller vid tillståndsgivning enligt alkohollagen men med något färre bedömningskriterier och inte fullt lika komplex. Lagstiftaren bedömer därför att kommunernas kostnad för att hantera ansökningar om tillstånd för tobaksförsäljning därför generellt kan vara något lägre än motsvarande kommunala kostnader för serveringstillstånd (prop 2017/18:156). Vid uträkning av taxan har förvaltningen tagit hänsyn till dessa aspekter. Förvaltningen har även tagit del av Göteborg stads uträkningar i beredningen av ärendet.

För att kommunens kostnad för tillstånd- och tillsynsverksamhet ska vara självfinansierad har förvaltningen Social & Arbetsmarknad räknat ut de faktiska kostnaderna för hantering av tillståndsansökningar. I Lidköpings kommun är den fastställda timtaxan 800 kronor.

Uträkning/underlag för taxa gällande ansökan om försäljningstillstånd;

Process	Tid/ h
Inkommen ansökan	1
Ärende skapas	1
Begäran komplettering	2
Remissförfarande	0,5
Besök	2
Utredning	1
Kommunicering	0,5
Beslut	1

9

800 kr

7 200 kr

Vid en ansökan om tobakstillstånd krävs ett relativt omfattande remissförande. Vid sidan av remissförfarandet skall en utredning sammanställas som visar på den sökandes ekonomiska förhållanden. I utredningsarbetet skall tilltänkta försäljningsstället besökas. Sökande skall också bifoga ett egenkontrollprogram som utgör en del av underlaget till beslut.

Uträkning/underlag för taxa gällande ansökan om tillfälligt försäljningstillstånd;

Process	Tid/ h
Inkommen ansökan	1
Ärende skapas	1
Begäran komplettering	2
Remissförfarande	0,5
Besök	
Utredning	1
Kommunicering	0,5
Beslut	1

7

800 kr

**5 600
kr**

Vid ansökan om tillfälligt tillstånd sker i stort sett samma prövning som vid ansökan om stadigvarande försäljningstillstånd undantag utredningsbesök på försäljningsstället.

Uträkning/underlag för taxa gällande tillsyn av försäljningstillstånd;

		Timme/objekt
Tillsyn - yttre	<i>Besök, utbildning, ev kontrollköp m.m.</i>	3
Tillsyn - Inre	<i>Vandel m.m.</i>	1
IT	<i>IT-system</i>	ingår i taxan
Resor	<i>Bilhyra, restid</i>	2
Administration -egen	<i>t.ex. kontorstid, planering m.m.</i>	1
Administration -annan	<i>t.ex. nämnd, registrator m.m.</i>	0,5
Kompetensutveckling	<i>Utbildningar, kurser</i>	ingår i taxan
Hyra/inventarier	<i>Lokalkostnad</i>	ingår i taxan
Lön	<i>Personal</i>	ingår i taxan
Samverkan/Nätverk	<i>Länssamarbete</i>	ingår i taxan

7,5

800 kr

6 000 kr

Inre och yttre tillsyn skall genomföras på försäljningsställen. Yttre tillsyn genomförs genom besök på försäljningsstället och inre tillsyn innebär kontroll av bolagets ekonomi och vissa uppgifter om ägarna och andra betydelsefulla personer. En prövning av vandel ingår också som innebär kontroll av ekonomisk skötsamhet och eventuell brottslig belastning.

Uträkning/underlag för taxa gällande förändringar av ägar- eller bolagsförhållanden

	Tid/ h
Inkommen ändring	0,5
Ärende skapas	1
Begäran komplettering	1
Remissförfarande	0,5
Besök	
Utredning	1
Kommunicering	0,5
Beslut	1
	5,5
	800 kr
	<hr/> 4 400 kr

Uträkning/underlag för taxa gällande förändringar i tillstånd;

Förvaltningen har i nuläget svårt att se vilken typ av förändring i tillstånd som kommer att anmälas till Tillståndsenheten. Förvaltningen väljer därför att avstå att ange tidsåtgång i denna kategori.

EKONOMISKA KONSEKVENSER

Regeringen har bedömt att de ekonomiska konsekvenserna av den nya lagstiftningen är så marginella att kompensation i enlighet med den kommunala finansieringsprincipen inte är aktuell (prop. 2017/18:156). Verksamheten behöver därför finansieras genom tillstånds- och tillsynsavgifterna. Förvaltningen har räknat ut vilken taxa som föreslås gälla för att täcka verksamhetens kostnader för handläggningen.

Förvaltningen hanterar genom samverkansavtal tillstånd och tillsyn enligt den nya lagstiftningen för elva (11) kommuner i dagsläget och eventuellt ytterligare två inom kort. Idag finns 148 registrerade försäljningsställen i dessa kommuner. Den nya lagstiftningen innebär att samverkansavtalen med kommunerna nu ses över. Den nya lagstiftningen innebär att samtliga säljare av tobaksprodukter måste ansöka för att få tillstånd vilket kommer innebära en tillfällig arbetsbelastning för förvaltningen. Det finns dock anledning att

tro att inte alla försäljningsställen kommer att ansöka om tillstånd med anledning av den avgift som ansökan medför vilket också är intentionerna med lagstiftningen. Förvaltningen har planerat för en tillfällig ökning av handläggare för att klara ansökningarna. Kostnaderna kommer finansieras av ansökningsavgifterna.

Den utökade tillsynen jämfört med idag kommer också innebära en ökad arbetsbelastning på förvaltningen. Det är i dagsläget svårt att uppskatta hur stor den arbetsbelastningen blir då den är beroende av hur många försäljningsställen som söker tillstånd. Förvaltningen kommer behöva följa utvecklingen.

Ansöknings- och tillsynsavgifter

Alkohollagen (2010:1622)

Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter

Lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel

Alkohol

Stadigvarande serveringstillstånd

✓ Allmänheten, slutet sällskap	8 000 kr
✓ Cateringverksamhet i slutna sällskap	8 000 kr
✓ Paustillstånd	5 000 kr
✓ Ändringar i tillståndet stadigvarande (tex serveringstid, utökad serveringsyta, alkoholdryck)	3 500 kr
✓ Ändringar i stadigvarande tillstånd tillfälligt (tex enstaka tillfällen, serveringstid, utökad serveringsyta)	600 kr
✓ Provsamakning vid tillverkning	6 000 kr
✓ Konkursförvaltare (max 3 mån)	3 000 kr
✓ Ändringar i ägarförhållande med samma juridiska person/ Bolagsändring	4 500 kr
✓ Servering i gemensamt serveringsutrymme	4 000 kr

Tillfälliga serveringstillstånd (tillsynsavgift ingår)

✓ Allmänheten längre än tre dagar	6 500 kr
✓ Allmänheten upp till 3 dagar	5 500 kr
✓ Slutna sällskap	800 kr
✓ Slutna sällskap sammanhängande dagar – plus 100 kr/dag	100 kr
✓ Paustillstånd (max 3 mån)	1 000 kr
✓ Provsamakning vid arrangemang	4 000 kr
✓ Servering i gemensamt serveringsutrymme (max 1 mån)	1 000 kr

Övrigt

✓ Kunskapsprov (ingår möjlighet till två stycken omprov)	1 500 kr
--	----------

Grundavgift tillsyn årligen

Grupp A: Stadigvarande slutna tillstånd till föreningar som ej driver försäljning med vinstintresse, samt restauranger med tillstånd till kl 22.00.	2 500 kr
Grupp B: Restauranger med tillstånd till kl. 00.00	4 000 kr
Grupp C: Restauranger med tillstånd till kl. 01.00	5 000 kr
Grupp D: Restauranger med tillstånd till kl. 02.00	6 000 kr

Tillsynsavgift omsättning (kr)

0 – 50 000	750 kr
50 001 – 100 000	1 500 kr
100 001 – 250 000	3 000 kr
250 001 – 500 000	6 000 kr
500 001 – 1 000 000	8 000 kr
1 000 001 - 5 000 000	12 000 kr
5 000 001 - 10 000 000	13 000 kr
10 000 001 -	14 000 kr

Tobak

Försäljningstillstånd

Detaljhandel/partihandel	
✘ Ansökan om försäljningstillstånd	7 200 kr
✘ Ansökan om tillfälligt försäljningstillstånd	5 600 kr
✘ Anmälan om ändrade ägar- eller bolagsförhållanden	4 400 kr
✘ Anmälan om förändrat försäljningstillstånd	2 000 kr

Tillsynsavgift

Detaljhandel/partihandel/servering av:	
✘ Folköl	1 500 kr
✘ Tobak	6 000 kr
✘ Receptfria läkemedel	1 500 kr
✘ E-cigaretter och påfyllningsbehållare	1 500 kr

Avgifterna:

Debiteras 1 gång per år i förskott och försäljnings-/serveringsställe.

Beslutet ska skickas till

Helen Smith, förvaltningschef

Linda Billing, enhetschef

CHECKLISTA BARNKONVENTIONEN

LIDKÖPING – EN VÄLKOMNANDE OCH HÅLLBAR KOMMUN

SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

För att säkerställa att barnkonventionen beaktats inför beslut, tillse att frågorna i checklistan finns med i beslutsunderlaget till ärendet.

Hållbar utveckling

Kommer beslutet att beröra barn och unga idag eller i framtiden, direkt eller indirekt?

Ja X

Om svaret på ovan nämnda fråga blir JA – följ checklistan. Om svaret blir NEJ, motivera varför.

1. Vilka barn och unga berörs av beslutet?
Barn och unga som bor och lever i Lidköpings kommun

Barnets bästa

2. Innebär beslutet att berörda barns och ungas bästa sätts i främsta rummet?
Ja X Nej

En av grunderna i tobakslagstiftningen är att barn inte ska utsättas för de hälsorisker som är förknippade med tobaksbruk. Intentionerna med den nya lagstiftningen är att tillgången till tobak skall minska i samhället. En kvalitativ kontroll och tillsyn av försäljningsställen som säljer tobak bidrar till att förhindra tobaksförsäljning till barn och unga.

Inflytande

3. Har några barn eller unga som kan komma att beröras av beslutet fått uttrycka sin mening?
 Ja Nej X

Lika värde

4. Innebär beslutet att barns och ungas rätt till likvärdiga villkor beaktas med tanke på bl a kön, sexuell läggning, etniskt ursprung, hälsa, funktionsnedsättning, tro eller social ställning?

Ja X Nej

Om svaret på någon av dessa fem frågor blir ”nej”, försök formulera varför beslutet inte gått i linje med FN:s barnkonvention.